

LTY Haapaniemi Eeva-Liisa(LVM)

21.09.2010

VASTAANOTTAJA

Eduskunta

Suuri valiokunta

Viite

Asia

Komission tiedonanto Kohti eurooppalaista tieliikenneturvallisuusaluetta: tieliikenneturvallisuuden poliittiset suuntaviivat 2011 – 2020

U/E-tunnus:

EUTORI-numero: EU/2010/1281

Ohessa lähetetään perustuslain 97§:n mukaisesti selvitys Komission tiedonannosta Kohti eurooppalaista tieliikenneturvallisuusaluetta: tieliikenneturvallisuuden poliittiset suuntaviivat 2011 - 2020

Osastopäällikkö

Minna Kivimäki

LIITTEET KOM(2010)389 lopullinen / slutlig

Liikenne- ja viestintäministeriö

PERUSMUISTIO

LVM2010-00265

LTY Haapaniemi Eeva-Liisa(LVM)

02.09.2010
JULKINEN

Asia

**Komission tiedonanto Kohti eurooppalaista tieliikenneturvallisuusaluetta:
tieliikenneturvallisuuden poliittiset suuntaviivat 2011 – 2020**

Kokous

Liitteet

KOM (2010) 389/ lopullinen
KOM (2010) 389 / slutlig

Viite

EUTORI/Eurodoc nro:
EU/2010/1281

U-tunnus / E-tunnus:

Käsittelyn tarkoitus ja käsittelyvaihe:

Komissio julkaisi tiedonannon tieliikenneturvallisuuden poliittisista suuntaviivoista 20.7.2010

Liikenneneuvostossa 15.10.2010 on tarkoitus käydä poliittinen keskustelu ja hyväksyä päätelmät.

Asiakirjat:

KOM(2010) 389/lopullinen.

EU:n oikeuden mukainen oikeusperusta/päätöksentekomenettely:

Kysymys tiedonannosta, josta neuvosto antaa päätelmät. Neuvoston päätelmät hyväksytään yksimielisesti.

Käsittelijä(t):

Eeva-Liisa Haapaniemi, LVM, liikenneturvallisuusyksikkö, puh. 09 – 160 28730
Marcus Merin, LVM, liikenneturvallisuusyksikkö, puh. 09 – 160 28374

Suomen kanta/ohje:

Suomi pitää komission tiedonantoa tavoitteiltaan hyvänä. Toimintamallin antaminen kaikille jäsenmaille ja tieliikennekuolemien puolittamisen tavoitteeseen sitouttaminen ovat myönteinen

signaali. Suuntaviivoissa esitetty keinovalikoima on kuitenkin vaatimaton, ja ehdotuksissa tulisikin suosia kaikkein vaikuttavimpia toimia.

Suuntaviivat keskittävät paljon vastuuta liikenneturvallisuudesta kansalaisille tienkäyttäjinä. Lainsäädännön, tieympäristön ja ajoneuvotekniikan kehittäminen on kuitenkin tärkeää, jotta pohjoismaisen nollavisioajattelun mukainen järjestelmän vastuu toteutuu. Liikennejärjestelmän on myös turvattava liikkumisen mahdollisuudet kaikkein heikoimmille tienkäyttäjille, kuten lapsille ja ajokyvyltään rajoittuneille.

Älykkään liikenteen keinoin turvallisuutta voidaan parantaa tulevaisuudessa merkittävästi. Ajoneuvoturvallisuuden lisäämisessä on kuitenkin huolehdittava etteivät kuljettajille suunnatut uudet tekniset tukijärjestelmät aiheuta sellaista psyykkistä tai fyysistä ylikuormitusta, joka söisi järjestelmien turvallisuushyödyn. Turvavyön käytön varmistaminen turvavyömuistuttimin on edelleen keskeinen keino parantaa liikenneturvallisuutta. Turvallisuusjärjestelmien käyttöönotossa on oltava myös selkeät säännöt vastuista ja tiedon julkisuudesta.

Liikenneturvallisuuden parantamisen tehokkaimpia keinoja ovat ylinopeuksien karsiminen ja päihteiden vaikutuksen alaisena ajamisen vähentäminen. Tehokkaat nopeuden säätelykeinot, kuten nopeudenrajoittimet, sekä alkolukot vähentäisivät liikenteessä kuolleiden ja loukkaantuneiden määrää merkittävästi. Suomessa alkolukon käyttö on edennyt hyvin lainsäädännön avulla. Suomi pitää tärkeänä, että EU:ssa toimittaisiin aktiivisesti autoteollisuuden suuntaan siten, että alkolukko tulisi vakiovarusteeksi uusiin ajoneuvoihin. Liikenteen valvonnassa Suomi pitää tärkeänä automaattivalvonnan kehittämistä. Se täydentää perinteistä näkyvää liikennevalvontaa.

Suuntaviivoissa mainitaan, että tieliikenteessä vakavasti loukkaantuneiden yhteistä määrittelyä tarvittaisiin, jotta myös loukkaantumisten vähentämiseksi voitaisiin asettaa tavoite. Suomi pitää tärkeänä, että yhteinen määritelmä saataisiin aikaan mahdollisimman pian ja tavoite voitaisiin asettaa.

Suomi korostaa erityisesti sitä, että mopojen ja kevyiden nelipyörien turvallisuuteen tulee kiinnittää huomiota ja tarvittaessa ryhtyä toimiin turvallisuuden parantamiseksi. Tämä koskee sekä ajoneuvojen teknisen turvallisuustason parantamista että liikenteessä käyttäytymistä. Kaksipyöräisten moottoriajoneuvojen määräaikaiskatsastuksista tulisi kuitenkin voida päättää kansallisesti.

Kansalliset tieliikenneturvallisuuksuunnitelmat ovat yksi keino toteuttaa ja seurata EU:n liikenneturvallisuuksipolitiikkaa. Suomessa uusitaan parhaillaan kansallista suunnitelmaa seuraavalle hallituskaudelle.

Suomessa liikennekuolemien onnettomuustutkinta on pitkälle kehittynyttä, lailla säädeltyä ja toimii hyvin. Suomi kannattaa selvitystä riippumattoman onnettomuustutkinnan ja –tietokannan toteuttamisen mahdollisuuksista Euroopassa.

Pääasiallinen sisältö:

Euroopan unionin komissio hyväksyi 20.7.2010 uudet tieliikenneturvallisuuden poliittiset suuntaviivat vuosille 2010 - 2020. Ohjelmaan kirjatulla toimilla jatketaan edellisten ohjelmien **tavoitetta puolittaa liikennekuolemien määrä Euroopan teillä vuoteen 2020 mennessä** vuodesta 2010 alkaen.

Jäsenvaltioita kannustetaan osallistumaan kansallisten tieliikenneturvallisuuksstrategioidensa kautta yhteisen tavoitteen saavuttamiseen ja keskittymään aloihin, joilla niillä on suurimmat ongelmat sekä käyttämään vertailuarvona maita, joissa kyseisten alojen tulokset ovat parhaimmat.

Tieliikenneturvallisuus on merkittävä yhteiskunnallinen haaste. Vuonna 2009 yli 35 000 henkilöä menehtyi ja peräti 1 500 000 henkilöä loukkaantui Euroopan teillä. Yhteiskunnalle aiheutui tästä noin 130 miljardin euron kustannukset.

Tuleva liikennepolitiikan valkoinen kirja vuosille 2010 – 2020 tulee myös korostamaan tieliikenneturvallisuuden parantamisen tärkeyttä. Tieliikenneturvallisuuden parantaminen palvelee ja on synergiassa useimpien muiden kestävästä ja inhimillistä yhteiskuntakehitystä tukevien strategioiden ja toimien kanssa.

Suuntaviivoissa otetaan huomioon vuosia 2001–2010 koskevan kolmannen tieliikenneturvallisuuden toimintaohjelman aikana saadut tulokset sekä ohjelman jälkiarviointi, joka osoittaa, että huomattavasta edistyksestä huolimatta tieliikenneturvallisuutta on edelleen pyrittävä parantamaan.

Suuntaviivojen mukaan kansalaiset on nähtävä tieliikenteen turvallisuuden keskipisteessä. Kansalaisia kannustetaan ottamaan pääasiallisen vastuun omasta ja muiden turvallisuudesta, samalla kun EU-politiikan tavoitteena on parantaa tieliikenteen ja sen turvallisuuden tasoa ja ympäristöystävällisyyttä. Tärkeä tehtävä on tasaveroisuuden edistäminen liikenteessä yleensä.

Tieliikenneturvallisuuspolitiikan tehokkuus riippuu aina tienkäyttäjien käyttäytymisestä. Sen vuoksi **koulutus, opetus ja valvonta** ovat välttämättömiä. Toisaalta tieliikenneturvallisuusjärjestelmässä on huomioitava mahdollisimman hyvin myös inhimilliset erehdykset, asenteet ja liikennekäyttäytyminen, vaikkakaan täydellistä riskittömyyttä ei voi luoda. Kaikkien osatekijöiden, kuten erityisesti **ajoneuvojen ja infrastruktuurin** avulla tulisi pyrkiä ehkäisemään tällaisten onnettomuuksien tapahtumista ja lieventää niiden seurauksia.

Suuntaviivoissa on asetettu seitsemän strategista tavoitetta seuraavalle vuosikymmenelle:

1. Tienkäyttäjille annettavan koulutuksen ja opetuksen parantaminen

- komissio valmistelelee tarvittaessa yhdessä jäsenvaltioiden kanssa yhteistä tieliikenneturvallisuuden koulutus- ja opetusstrategiaa, johon sisältyisivät erityisesti ennen ajokortin myöntämistä suoritettava ajoharjoittelu ja liikenneopettajia koskevat yhteiset vähimmäisvaatimukset.

2. Liikennesääntöjen valvonnan tehostaminen

- komissio tekee yhteistyötä Euroopan parlamentin ja neuvoston kanssa, jotta tieliikenne rikkomuksia koskevien tietojen vaihtamista rajojen yli koskeva järjestelmä voitaisiin perustaa
- pyrkii laatimaan yhteisen tieliikenneturvallisuuden valvontastrategian, johon sisältyvät mahdollisuus asentaa nopeudenrajoittimia pakettiautoihin ja alkolukkojen asentamisen pakollistaminen tietyissä erityistapauksissa, sekä kansallisten täytäntöönpanosuunnitelmien laatiminen.

3. Turvallisempi tieinfrastruktuuri

- komissio varmistaa, että infrastruktuurille myönnetään EU-rahoitusta ainoastaan, jos tieliikenneturvallisuutta ja tunnelien turvallisuutta koskevia direktiivejä noudatetaan
- edistää sitä, että infrastruktuurin turvallisuusperiaatteet ja parhaat käytänteet laajennetaan koskemaan myös jäsenvaltioiden muuta tieverkkoa kuin TEN-verkkoa

4. Turvallisemmat ajoneuvot

- komissio tekee ehdotuksia ajoneuvojen, kuten moottoripyörien ja sähköajoneuvojen, aktiivisen ja passiivisen turvallisuuden parantamiseksi
- tekee ehdotuksia katsastusten ja teknisten tienvarsitarkastusten yhdenmukaistamiseksi ja tehostamiseksi
- arvioi yhteistoiminnallisten järjestelmien (ajoneuvo-liikennejärjestelmä) vaikutuksia ja etuja, jotta kaikkein hyödyllisimmät sovellutukset voidaan valita, sekä suosittelee toimenpiteitä niiden yhteen sovitettua käyttöönottoa varten.

5. Nykyaikaisen teknologian käytön edistäminen tieliikenneturvallisuuden parantamiseksi

Komissio tekee yhteistyötä jäsenvaltioiden kanssa ITS-toimintasuunnitelman ja ITS-direktiiviehdotuksen mukaisesti arvioidakseen hyötyajoneuvoihin ja yksityisautoihin asennettavien kuljettajia avustavien kehittyneiden järjestelmien järkevyyttä sekä nopeuttaakseen e-Call-toiminnon käyttöönottoa ja tutkiakseen mahdollisuutta sen käyttämiseksi muissa ajoneuvoissa.

6. Häätä- ja jälkihoitopalvelujen parantaminen

Komissio ehdottaa yhteistyössä jäsenvaltioiden ja muiden tieliikenneturvallisuuteen osallistuvien toimijoiden kanssa tieliikenteessä loukkaantumista ja ensiapua koskevan yleisen toimintastrategian laatimista.

7. Suojattomien tienkäyttäjien turvallisuuden parantaminen

- komissio ehdottaa, että teknisiä standardeja voitaisiin valvoa ja kehittää edelleen suojattomien tienkäyttäjien turvallisuuden parantamiseksi
- kaksipyöräiset moottoriajoneuvot kuuluisivat katsastusten piiriin
- polkupyöräilijöiden ja muiden suojattomien tienkäyttäjien turvallisuutta parannettaisiin esim. infrastruktuurin keinoin
- komissio tukee jäsenvaltioiden pyrkimyksiä edistää tietojenvaihtoa, viestintää ja vuoropuhelua tienkäyttäjien ja toimivaltaisten viranomaisten välillä

Suuntaviivojen täytäntöönpanossa on asetettu etusijalle EU-lainsäädännön täytäntöönpano ja kansalliset liikenneturvallisuussuunnitelmat jäsenmaissa. Seuranta parannetaan liikenneonnettomuuksien tietojenkeruun ja analysoinnin avulla sekä tarkastelemalla mahdollisuuksia kehittää onnettomuuksien teknistä tutkintaa.

Kansallinen käsittely:

Valmistelussa kuultiin liikenneturvallisuusasiain neuvottelukuntaa 17. - 23.8.2010 sekä EU:n liikennejaostoa 3. - 8.9.2010, molempia kirjallisessa käsittelyssä.

Eduskuntakäsittely:

E-kirje 21.9.2010.

Käsittely Euroopan parlamentissa:

Kansallinen lainsäädäntö, ml. Ahvenanmaan asema:

Taloudelliset vaikutukset:

Muut mahdolliset asiaan vaikuttavat tekijät:

Asiasanat Hoitaa	liikenneturvallisuus, jaosto liikenne (EU 22) LVM
Tiedoksi	ALR, EUE, LIIK, OM, SM, TEM, TRAFI, UM, VM, VNEUS, YM
